

leidse
onderwijs
instellingen

Verslag ontwikkelgesprek hbo-bachelor Opleiding tot Verpleegkundige

2 november 2021

.....

Panelleden: Voorzitter, deskundigen, student-lid

Namens LOI Hogeschool: Business Unit Manager, Programmamanager, Servicemanager,
Realisatiemanager, docenten, medewerker Kwaliteit & Compliance,

Versie: 1

Versiedatum: 16 december 2021

Inhoud

Inleiding

1. Vormgeving brede karakter van de opleiding
2. Inzet van opdrachttypen

Inleiding

LOI Hogeschool heeft in de aanloop naar het ontwikkelgesprek een agenda opgesteld. Deze agenda heeft als basis gediend voor het ontwikkelgesprek dat LOI Hogeschool met het visitatiepanel heeft gevoerd aansluitend op de opleidingsvisitatie, welke op 2 november 2021 plaatsvond in het kader van update-beoordeling (in januari 2020 was de opleiding reeds gevisiteerd in het kader van het experiment leeruitkomsten). De agenda is als volgt aan het panel toegelicht:

1. In het landelijke opleidingsprofiel BN 2020 wordt gekozen voor een breed opgeleide verpleegkundige, LOI Hogeschool heeft haar opleiding vormgegeven met een brede basis (propedeuse en eerste jaar van de hoofdfase), aangevuld met een verdieping naar werkgebied: algemene gezondheidszorg (AGZ), maatschappelijke gezondheidszorg (MGZ), geestelijke gezondheidszorg (GGZ) of gerontologie en geriatrie (GG). In de meeste gevallen is dit het werkgebied waar de student al werkzaam is.

In het verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling naar aanleiding van het experiment leeruitkomsten, geeft het panel het volgende advies:

De commissie nodigt de opleiding uit het brede karakter van het werkveld nader te expliciteren in de leeruitkomsten waardoor studenten nog meer gestimuleerd worden buiten hun eigen context te leren.

Dit advies heeft de opleiding (deels) verwerkt in geplande herziening van de differentiatiemodules en afstudeeropdracht, zoals ook besproken in de addendum ZER.

Het opleidingsmanagement overweegt om in de opleiding ruimte te maken voor een extra (specialistische) minor, naast de (in dat geval aan te passen) differentiaties AGZ, MGZ, GG en GGZ. Hierdoor komt de student in aanraking met meer onderdelen van het werkveld. Te denken valt aan medische technologie, acute zorg, transplantatie patiënten, kinderen etc. Een student kiest in dit geval tijdens de opleiding 2 minoren om zich te specialiseren. De onderwerpen zouden als losse deelprogramma's ook kunnen worden aangeboden aan al afgestudeerde hbo-v'ers als nascholing/verdieping.

Het opleidingsmanagement wisselt graag met het panel van gedachten hoe het brede karakter van het werkveld sterker in de opleiding vorm te geven is, waarbij ook ruimte voor specialisatie behouden blijft.

2. In het beroepsprofiel hbo Verpleegkundige wordt beschreven dat de hbo-opgeleide Verpleegkundige, naast haar uitvoerende rol, vooral als regisseur van het zorgproces wordt gezien. Ondanks het feit dat de wet BIG II niet is doorgevoerd, zien we de positie van de hbo-v'er in de laatste jaren steviger worden. Studenten geven ons terug dat er, nu ze op hbo-niveau opgeleid zijn, meer kansen worden geboden om hun functie te verbreden.

Het opleidingsmanagement wil met het panel in gesprek over welk type opdrachten ingezet kunnen worden om de positie van de hbo-v'er (ook zonder dat daarvoor een verandering van de Wet BIG doorgevoerd wordt) nog verder te verstevigen. Bijvoorbeeld: verbetering van de huidige zorginnovatie-opdracht, onderscheid in praktijk- en theoretische opdrachten, bijvoorbeeld een opdracht als 'patient journey' en de rol van de verpleegkundige daarbij. Of opdrachten gericht op shared governance.

In hoofdstuk 1 en 2 van dit verslag is beschreven wat uiteindelijk door LOI Hogeschool en het panel over bovenstaande onderwerpen besproken is.

1.

Het opleidingsmanagement wisselt graag met het panel van gedachten hoe het brede karakter van het werkveld sterker in de opleiding vorm te geven is, waarbij ook ruimte voor specialisatie behouden blijft.

Het panel start met de constatering dat veel studenten al een mbo-opleiding op het gebied van verpleegkunde hebben afgerond, waardoor zij veelal reeds breed opgeleid zijn. Daarnaast zijn zij bijna altijd werkzaam in de praktijk. Het is de indruk van het panel dat deze studenten behoefte hebben aan verdieping, wat vaak de reden zou zijn dat zij voor de opleiding gekozen hebben. Het panel adviseert daarom geen differentiaties aan te bieden. Dit zou beter passen bij de doelgroep studenten die initieel hbo-v gaan doen en geen werkervaring of eerdere opleiding in die richting hebben. LOI Hogeschool geeft daarop aan dat de differentiatie reeds in de opleiding zit en dat deze tot stand is gekomen in samenspraak met het werkveld. Zij ziet daarnaast dat studenten na hun afstuderen soms in een ander werkveld gaan werken. Het panel geeft vervolgens aan dat het ook afhankelijk is van hoe de opleiding is ingericht, hoe het wordt aangeboden aan de student en of deze eigen keuzes kan maken in de leerstof die hij tot zich neemt. LOI Hogeschool overweegt de optie de student door middel van minoren of specialistische modules zelf te laten kiezen waar hij zich verder in wil verdiepen. Het panel reageert dat dit inderdaad een mogelijkheid is, maar dat voor verdieping ook ingezet kan worden op het vermogen van de student om op een hoger abstractieniveau te denken, wat bijvoorbeeld bereikt kan worden door een andere vraagstelling.

Het panel oppert dat studenten met klinisch redeneren tot verdieping gestimuleerd zouden kunnen worden om zo het gewenste niveau te bereiken. Het is mogelijk hier zo ver mee te gaan dat studenten zich in de volle breedte verdiepen, bijvoorbeeld door de complexere casuïstiek te gebruiken van een patiënt die naast somatische klachten ook psychiatrische klachten heeft.

Het panel stelt dat je te maken hebt met verschillende studenten die verschillende overwegingen hebben om de opleiding te volgen. Hierbij stelt het panel zich de vraag of je kan faciliteren dat studenten de keuze krijgen tussen verdieping zoeken binnen het eigen werkveld of zich juist te oriënteren binnen in een ander werkveld (en tegelijkertijd te kunnen blijven borgen dat de eindtermen van de opleiding behaald worden). LOI Hogeschool geeft aan dat veel opdrachten, zeker bij de duale variant, gekoppeld zijn aan de praktijk waarin de student op dat moment werkzaam is. Hierbij krijgen ze de keuze hoe ze de opdracht willen uitvoeren binnen de eigen praktijk.

Het panel vraagt LOI Hogeschool naar haar interpretatie van een opmerking uit het ELU-visitatierapport met betrekking tot het nog niet gerealiseerd hebben van het brede karakter van het opleidingsprofiel in het programma¹. Het panel verduidelijkt dat deze opmerking niet gelezen moet worden als een aansporing om meer differentiatie aan te brengen, maar dat het hier gaat over het stimuleren van studenten tot meer werkveld overstijgend denken, waarbij het ook gaat om verdieping van denkniveau en kritisch reflecterend vermogen. Het panel voegt hieraan toe dat het gevaar van differentiatie is dat hiermee niet bereikt wordt dat studenten leren op een hoger abstractieniveau te denken.

¹ pagina 11, verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling in het kader van het experiment leeruitkomsten, 22 januari 2020

LOI Hogeschool geeft aan op het punt te staan de opleiding en het curriculum opnieuw in te richten en is benieuwd hoe het panel hier invulling aan zou geven. Het panel geeft hierop aan dat zij de ervaring van de student als uitgangspunt zou nemen en adviseert om studenten te stimuleren hun reflectievermogen te gebruiken om ervaringen om te zetten naar kennis, mogelijkheden en vaardigheden. Dit zou je kunnen doen binnen de drie reeds bestaande modules in de opleiding (laagcomplexe, complexe en hoog complexe zorg). LOI vraagt het panel hoe zij dit zien voor studenten die de volledige opleiding volgen. Het panel geeft aan dat de opleiding voor die studenten inrichten het risico met zich meebrengt dat je veel van de huidige studenten verliest. Het panel gelooft dat de kracht van LOI Hogeschool ligt bij het op een hoger niveau brengen van de mbo-verpleegkundige. Het panel adviseert LOI Hogeschool wat dat betreft zich niet op initiële studenten te richten, maar op studenten die van het mbo- naar het hbo-niveau opgeleid worden.

2.

Het opleidingsmanagement wil met het panel in gesprek over welk type opdrachten ingezet kunnen worden om de positie van de hbo-v'er (ook zonder dat daarvoor een verandering van de Wet BIG doorgevoerd wordt) nog verder te verstevigen.

Het panel geeft als eerst aan dat de bij het panelgesprek aanwezige studenten aangaven dat hun werk niet veranderd is, maar dat zij zich beter onderlegd voelen zijn om in gesprek te gaan, hun punt te maken en om leiding te nemen. LOI Hogeschool zegt dit te herkennen, studenten benoemen dit ook geregeld bij de afstudeerzittingen.

Het panel geeft aan dat de *patient journey* een heel krachtig soort opdracht is. Je kunt hiermee ook de link maken naar (het eerder besproken) klinisch redeneren, diepgang aanbrengen, etc.

Het panel adviseert eerder dan bij het afstuderen, door middel van opdrachten, een appel op het hbo-niveau van de student te doen. Dit is mogelijk door met casuïstiek te werken en hier klinisch redeneren en EBP (*evidence based practice*) aan te koppelen. Ook complexere, geïntegreerde opdrachten in plaats van enkelvoudige opdrachten helpen hierbij. Het panel constateert dat studenten aangeven de stap van de opdrachten naar het afstudeerproject nu als vrij groot en plotseling te ervaren. LOI Hogeschool benadrukt dat de opdrachten wel op (NLQF6-)niveau zijn en dat deze opbouwen naar het afstuderen. Tegelijkertijd erkent zij dat opdrachten mogelijk te gefragmenteerd aangeboden worden en dat hier ruimte kan liggen voor verbetering. Het panel oppert ook de hypothese dat de opdrachten allicht wel op het juiste niveau zijn, maar dat studenten vervolgens in de begeleiding te gemakkelijk “wegkomen” met een antwoord dat net onder het gewenste niveau is. Hierbij gaat het om de manier waarop docenten de student aanspreken. Het panel adviseert dit te verkennen.

LOI Hogeschool vraagt hoe het panel kijkt naar de afstudeeropdracht bestaand uit het implementatieplan (beroepsproduct Losse: advies) met daarbij het implementeren in de praktijk (beroepsproduct Losse: handeling). Vanuit de examencommissie en het werkveld komt terug dat zij het implementeren passend vinden voor de opleiding. Zou het uitvoerende element in de afstudeeropdracht meer benadrukt moeten worden? Het panel geeft aan dat deze combinatie van onderzoeken en implementeren weliswaar charmant is, maar tegelijkertijd met zich meebrengt dat beide aspecten in de huidige afstudeeropdracht niet goed tot hun recht komen. LOI Hogeschool vraagt het panel of zij denkt dat dit beter tot zijn recht zou komen als zij de opdracht zouden verzwaren, van tien naar twintig studiepunten. Het panel antwoordt dat dit zeker zou helpen.

Tegelijkertijd waarschuwt het panel voor een “te strakke mal”. Bij een vergelijking van de werkstukken is het bij het panel opgevallen dat er veel gelijkenissen tussen de producten zitten, zonder dat er een vermoeden van plagiaat is. LOI Hogeschool geeft als mogelijke oorzaak hiervan het beoordelingsformulier, dat enkele jaren geleden herzien is en dat hier allicht onbedoeld sturend werkt.

Het panel geeft aan dat in de onderzoeksvraag mogelijk meer verdieping gevonden zou kunnen worden, waarbij de student zich meer richt op wat al bekend is binnen de literatuur. Dit zou in plaats kunnen van de aandacht die de student nu richt op implementatie. Het implementeren op goede, betekenisvolle manier vergt volgens het panel snel meer tijd dan binnen het afstudeerproject past. LOI Hogeschool geeft aan dat wat dit betreft de hele leerlijn goed beschouwd moet worden. De focus van de afstudeeropdracht leggen op alleen het implementatieplan met uitgebreide literatuurstudie ligt niet voor de hand, omdat literatuurstudie elders in het curriculum is geborgd. Het panel geeft aan in haar onderzoek de literatuurstudie niet elders in het curriculum te zijn tegengekomen. LOI Hogeschool licht hierop toe waar de literatuurstudie in het curriculum te vinden is (module Evidence-based praktijkintegratie Onderbouwen van verpleegkundig handelen).

LOI Hogeschool geeft aan te zien dat studenten de zorginnovatieopdracht soms lastig vinden, omdat een analyse gemaakt moet worden van de praktijksituatie. Daarvoor is een bepaalde mate van inzicht nodig. Geconstateerd wordt dat het bestuderen van wetenschappelijk literatuur op meerdere plekken in de opleiding zit, maar het maken van een analyse van de eigen praktijk niet.

Het panel voegt tot slot nog toe dat zij de studenten die aangaven een master te willen gaan doen na hun opleiding bij LOI Hogeschool gevraagd hebben of zij zich hierop voldoende voorbereid voelen. Hier werd duidelijk bevestigend op gereageerd.

LOI Hogeschool besluit het waardevol en inspirerend te hebben gevonden om door middel van het ontwikkelgesprek in gesprek te zijn gegaan en bedankt het panel hartelijk voor de door hen gegeven input.